

Βρυξέλλες,
E/2010/ 2291

20 AVR. 2010

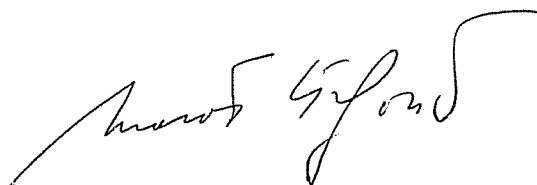
Αξιότιμη κυρία πρόεδρε,

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιθυμεί να ευχαριστήσει την ειδική διαρκή επιτροπή ευρωπαϊκών υποθέσεων και τη διαρκή επιτροπή δημόσιας διοίκησης, δημόσιας τάξης και δικαιοσύνης της Βουλής των Ελλήνων για τη γνώμη της 11^{ης} Δεκεμβρίου 2009 σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και δημόσιων εγγράφων στον τομέα της κληρονομικής διαδοχής και την καθιέρωση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου {COM (2009)154}.

Σύμφωνα με την απόφαση της Επιτροπής να ενθαρρύνει τα εθνικά κοινοβούλια να σχολιάζουν τις προτάσεις της για να βελτιωθεί η διαδικασία χάραξης πολιτικής, έχουμε την ευχαρίστηση να απαντήσουμε στις παρατηρήσεις σας. Σας εσωκλείω την απάντηση της Επιτροπής, που ελπίζω ότι θα συμβάλει θετικά στις εργασίες σας.

Προσβλέπω στη συνέχιση αυτής της εποικοδομητικής ανταλλαγής πληροφοριών.

Με τιμή,



Κα Ροδούλα Ζήση
Πρόεδρο της Ειδικής Διαρκούς
Επιτροπής Ευρωπαϊκών Υποθέσεων
της Βουλής των Ελλήνων



**ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΕ ΓΝΩΜΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ
ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**

**COM (2009) 154 – ΠΡΟΤΑΣΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΕΘΝΗ
ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ, ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΔΙΚΑΙΟ, ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ
ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΔΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ
ΚΛΗΡΟΝΟΜΗΤΗΡΙΟΥ**

Η Επιτροπή χαιρετίζει την ευνοϊκή γνώμη της Βουλής των Ελλήνων σχετικά με την πρόταση και θεωρεί ότι ο πολιτικός διάλογος με τα εθνικά κοινοβούλια μέσω της διαβίβασης των νέων προτάσεων της αποτελεί σημαντικό βήμα προόδου για τη βελτίωση της διαδικασίας χάραξης πολιτικής.

Όσον αφορά τα κύρια ζητήματα που τίγονται στις παρατηρήσεις που υπέβαλε η Βουλή των Ελλήνων, η Επιτροπή θα επιθυμούσε να προβεί στις ακόλουθες διευκρινίσεις:

Η συνήθης διαμονή αποτελεί τον πιο συνήθη και σύγχρονο συνδυαστικό παράγοντα που χρησιμοποιείται στο ιδιωτικό διεθνές δίκαιο στον τομέα της κληρονομικής διαδοχής. Συμπίπτει με το κέντρο συμφερόντων του θανόντος, καθώς επίσης, συχνά, με τον τόπο όπου βρίσκονται τα περισσότερα από τα περιουσιακά του στοιχεία. Ευνοεί την ενσωμάτωση στο κράτος μέλος συνήθους κατοικίας και αποτρέπει κάθε διακριτική μεταχείριση σε βάρος προσώπων που έχουν τη νόμιμη διαμονή τους σε αυτό χωρίς να είναι υπήκοοί του. Ένα πρόσωπο δύναται πάντοτε να επιλέξει ως εφαρμοστέο δίκαιο για την κληρονομιά του το δίκαιο του κράτους του οποίου κατέχει την ιθαγένεια. Ο κίνδυνος της καταχρηστικής αναζήτησης ευνοϊκής έννομης τάξης με σκοπό την τεχνητή εκπλήρωση του κριτηρίου της συνήθους διαμονής για λόγους κληρονομικής διαδοχής φαίνεται πολύ περιορισμένος στην πράξη.

Η πρόταση δεν θίγει τις εθνικές ουσιαστικές ή δικονομικές νομοθετικές διατάξεις κληρονομικού δικαίου ούτε άλλες εθνικές διατάξεις εμπράγματος δικαίου. Ο κανονισμός δεν επιβάλλει στα κράτη μέλη οποιαδήποτε υποχρέωση να εισαγάγουν νομικές έννοιες που δεν γνωρίζουν. Το άρθρο 18 καθορίζει το δίκαιο που είναι εφαρμοστέο σε κληρονομικές συμβάσεις. Σε περίπτωση που το δίκαιο στο οποίο υπόκειται μια κληρονομική διαδοχή δεν περιλαμβάνει τον θεσμό της κληρονομικής σύμβασης, το άρθρο 18 δεν εφαρμόζεται στη συγκεκριμένη κληρονομική διαδοχή. Ωστόσο, η αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης στην οποία στηρίζεται η συνεργασία στον τομέα του αστικού δικαίου στην Ευρώπη επιβάλλει την αναγνώριση των κληρονομικών συμβάσεων οι οποίες έχουν συναφθεί έγκυρα βάσει του εφαρμοστέου δικαίου.

Ο προτεινόμενος κανονισμός (άρθρα 38 και 40) περιλαμβάνει διαδικαστικούς κανόνες για την αίτηση και την έκδοση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου με στόχο, μεταξύ άλλων, να εξασφαλιστεί η εγκυρότητα του περιεχομένου του. Η Επιτροπή έκρινε ότι αυτοί οι κανόνες είναι τόσο κατάλληλοι όσο και επαρκείς για να εξασφαλίζουν μια προσήκουσα και δίκαιη διαδικασία. Τα ένδικα μέσα επαφίενται στην εθνική νομοθεσία (άρθρο 44). Ωστόσο, η Επιτροπή είναι διατεθειμένη να εξετάσει άλλα ή πρόσθετα διαδικαστικά πρότυπα, καθώς και την ανάγκη θέσπισης ειδικών διατάξεων για τα ένδικα μέσα από κοινού με τα κράτη μέλη και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η Επιτροπή δεν έχει προτείνει τη δημιουργία κεντρικής βάσης δεδομένων για το κληρονομητήριο. Ωστόσο, τα προσεχή έτη η Επιτροπή θα παρουσιάσει ανακοίνωση για τη διασύνδεση των εθνικών μητρώων διαθηκών και ενδέχεται σε αυτό το πλαίσιο να εξετάσει κατά πόσο θα ήταν απαραίτητη μια βάση δεδομένων για το ευρωπαϊκό κληρονομητήριο.

Ο προτεινόμενος κανονισμός (άρθρο 6) προβλέπει επικουρική δικαιοδοσία όταν υπάρχει περιουσιακό στοιχείο το οποίο βρίσκεται στο κράτος μέλος που ασκεί τη δικαιοδοσία. Η Επιτροπή σημειώνει την πρόταση της Βουλής των Ελλήνων να λαμβάνεται υπόψη η αξία αυτού του περιουσιακού στοιχείου σε σχέση με τη συνολική αξία της κληρονομικής περιουσίας, η οποία θα συζητηθεί οπωσδήποτε κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων για την πρόταση. Η υποπερίπτωση γ) σκοπό έχει να δώσει πρόσβαση στη δικαιοσύνη στους κληρονόμους εκατομμυρίων εκπατρισμένων Ευρωπαίων ή στους κληρονόμους υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι μπορεί να έχουν ζήσει και εργαστεί για χρόνια στην Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά έχουν επιστρέψει στη χώρα καταγωγής τους. Ωστόσο, η Επιτροπή είναι διατεθειμένη να επανεκτιμήσει, από κοινού με τα κράτη μέλη και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, κατά πόσον απαιτούνται ορισμένοι περιορισμοί στο προτεινόμενο άρθρο.

Η Επιτροπή έχει επίγνωση πόσο σημαντική είναι η πολιτική για την προστασία της οικογένειας που αποτελεί το μέλημα των εθνικών κληρονομικών νομοθεσιών σε όλα σχεδόν τα κράτη μέλη. Ως προς αυτήν την πτυχή, ο προτεινόμενος κανονισμός περιέχει μια ισόρροπη λύση όσον αφορά το δίκαιο που εφαρμόζεται στην κληρονομική διαδοχή. Πρώτον, αποσκοπεί στην κατοχύρωση της ασφάλειας δικαίου και της δυνατότητας των πολιτών να σχεδιάζουν την κληρονομική διαδοχή τους και, δεύτερον, αποδίδει όλη την αρμόζουσα σημασία στην προστασία των ενόμων συμφερόντων του/της συζύγου και των τέκνων μέσω του συστήματος της νόμιμης μοίρας. Για την επίτευξη της ισορροπίας αυτής, ο προτεινόμενος κανονισμός εισάγει ένα μοναδικό κριτήριο, την τελευταία συνήθη διαμονή του θανόντος, για να καθοριστεί η διεθνής δικαιοδοσία των δικαστηρίων και το εφαρμοστέο δίκαιο.

Ο προτεινόμενος κανονισμός παρέχει επίσης τη δυνατότητα σε ένα πρόσωπο να επιλέξει το δίκαιο της ιθαγένειάς του ως εφαρμοστέο δίκαιο για την κληρονομική διαδοχή του. Αυτή η δυνατότητα είναι σημαντική γιατί επιτρέπει στους πολίτες, αφενός, να σχεδιάζουν εκ των προτέρων την κληρονομική διαδοχή τους χωρίς οποιεσδήποτε αρνητικές επιπτώσεις στην κινητικότητά τους στην Ένωση και, αφετέρου, να διατηρούν στενούς δεσμούς με τη χώρα καταγωγής τους.

Αυτή η σημαντική ισορροπία συνδυάζει τους δύο βασικούς στόχους του κανονισμού με τρόπο που σέβεται στις εθνικές παραδόσεις των κρατών μελών. Η Επιτροπή τονίζει ότι η διατήρηση των συστημάτων νόμιμης μοίρας αποτελεί βασικό στόχο του κανονισμού, ο οποίος, ωστόσο, στηρίζεται επίσης στην αμοιβαία αναγνώριση των συστημάτων άλλων κρατών μελών. Οι εθνικές νομοθεσίες σχετικά με τη νόμιμη μοίρα διαφέρουν, εξασφαλίζοντας παραδείγματος χάρη διαφορετικά μερίδια σε διαφορετικούς κληρονόμους. Βάσει του προτεινόμενου κανονισμού, η εφαρμογή του δικαίου που ορίζεται ως εφαρμοστέο βάσει του κανονισμού δεν μπορεί να θεωρηθεί αντίθετη προς τη δημόσια τάξη του κράτους

του δικάζοντος δικαστηρίου μόνο για τον λόγο ότι οι ρυθμίσεις του σχετικά με τη νόμιμη μοίρα διαφέρουν από εκείνες που ισχύουν στο κράτος του δικάζοντος δικαστηρίου (άρθρο 27 παράγραφος 2). Ωστόσο, ο προτεινόμενος κανονισμός διατηρεί τη δυνατότητα αποκλεισμού της εφαρμογής αλλοδαπού δικαίου για λόγους δημόσιας τάξης του κράτους του δικάζοντος δικαστηρίου σε άλλες συγκεκριμένες και εξαιρετικές περιπτώσεις (άρθρο 27 παράγραφος 1).

Οι λόγοι μη αναγνώρισης του προτεινόμενου κανονισμού (άρθρο 30) αντιστοιχούν σε εκείνους του κανονισμού 44/2001 (άρθρο 34 του κανονισμού 44/2001). Η Επιτροπή δεν γνωρίζει την ύπαρξη οποιασδήποτε ασυμβατότητας της προτεινόμενης διάταξης με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου ή άλλες θεμελιώδεις αρχές .

Η Επιτροπή ελπίζει οι ανωτέρω διευκρινίσεις να έδωσαν ικανοποιητική απάντηση στις κυριότερες επιφυλάξεις που διατυπώνονται στη γνώμη σας.